

Jaarverslag Volt Gelderland 2025



Voorwoord

Volt is in maart 2023 met twee Statenleden in de Provinciale Staten van Gelderland verkozen. Inmiddels zijn wij drie jaar verder, en zijn er over 12 maanden weer Provinciale Statenverkiezingen. Het eerste jaar van de Volt-fractie stond grotendeels in het teken van inwerken en het leren navigeren binnen de complexe provinciale politiek. In het tweede jaar positioneerde Volt zich als een partij waarmee samengewerkt kon worden. Wij bleven ons inzetten voor een groenere, meer democratische en meer toekomstbestendige provincie Gelderland, waarin de stem van de burger en de samenwerking binnen Europa centraal staan. Met nog een jaar te gaan kijken wij graag terug op het jaar 2025, en bieden wij een vooruitblik naar waar wij ons op zullen focussen in de rest van ons termijn.

Fractie

De fractie van Volt Gelderland bestond in 2025 uit acht mensen:

Vera Buijs – fractievoorzitter

David Eissens – Statenlid

Elmar Theune – fractievolger

Dennis Uenk – fractievolger
Noël Bos – fractievolger

Jan Jensma – fractiemedewerker
Jur Timmerman – fractiemedewerker
Livia Viering – fractiemedewerker

Op woensdag 2 juli 2025 werd David Eissens officieel geïnstalleerd als Statenlid voor Volt Gelderland. Hij volgde Elmar Theune op, die het fractievoorzitterschap doorgaf aan Vera Buijs. Elmar bleef gelukkig actief als fractievolger, met dezelfde portefeuille die David had. In feite ruilden David en Elmar dus van rol. Je leest verderop in het jaarverslag hun reflectie hierop.

In oktober 2025 werd de fractie uitgebreid met de komst van administratief medewerkster Livia Viering.

Bekijk [hier](#) de pagina van de fractie. Alle evenementen van Volt in Gelderland zijn [hier](#) te vinden. Verder is Gelderland opgesplitst in zeven community's. Wil je weten bij welke community jij hoort? Bekijk dan [hier](#) het overzicht.

Algemeen

Als fractie proberen wij het beste te doen voor alle inwoners van Gelderland. Tegelijkertijd zijn wij natuurlijk lid van Volt, en proberen wij de partij te ondersteunen waar mogelijk. Een aantal weken geleden hebben wij in vijf gemeenten meegedaan aan de gemeenteraadsverkiezingen, en werden wij in vier daarvan verkozen. In oktober 2025 waren er verkiezingen voor de Tweede Kamer waar Volt van twee zetels naar één zetel terugviel. Veel leden van de fractie voerden campagne, en het verlies deed pijn. Wij hebben als fractie gereflecteerd op de uitslagen en nagedacht over hoe wij als partij in de toekomst ons verhaal nog beter kunnen vertellen. Met oog op de verkiezingen voor de Provinciale Staten in 2027 is het belangrijk dat onze successen ook zichtbaar zijn. Met Jur als communicatiemedewerker worden wij daar steeds beter in.

Vanaf onze verkiezing in maart 2022 hebben wij strategiesessies gehouden om onze koers te bepalen in de Provinciale Staten. In augustus 2025 hebben wij een stevige herijking gedaan tijdens een strategiesessie met Volt Statenlid voor Zuid Holland Tessa Beeloo als begeleidster. Op onze fractiedag in september hebben wij dat verder uitgewerkt. Wij zochten naar een manier om meer effect te hebben in de Provinciale Staten op de thema's die wij het meest belangrijk vinden. Daarbij was het belangrijk dat wij daarmee onderscheidend waren ten opzichte van andere partijen in de Staten. Na intensief discussiëren kwamen wij uit op vijf speerpunten die wij in elk van de zes clusters van de zes gedeputeerden willen blijven benoemen. Deze vijf speerpunten zijn: betrouwbaar bestuur, digitalisering, ondernemerschap, klimaatadaptatie en Europa. Twee mooie initiatieven die hieruit voortkwamen waren een amendement van David over *Natuurlijk Sneller Bouwen* en ons contact met een ambtenaar van de Provincie over Europa. Dat contact willen wij gebruiken om erachter te komen op welke niveaus Gelderland samenwerkt met Duitse overheidslagen, op welke dossiers, en wat de impact van die samenwerking is. Naar aanleiding van onze vragen komt er een informerende brief hierover. Er ligt ook een agendaverzoek klaar om met alle Statenleden te spreken over samenwerking met Duitse grensregio's.

Overzicht van werkzaamheden

Wij hebben aan ieder fractielid gevraagd om iets over het afgelopen jaar te schrijven. Je leest hun stukjes hieronder.

Vera

Onze fractievoorzitter, Vera, heeft net als David drie portefeuilles in de Staten. Zij spreekt namens Volt in de Statenvergadering over de volgende clusters:

- Energie, Water en Leefomgeving (gedeputeerde Ans Mol),
- Ruimte, Wonen en Leefbaarheid (gedeputeerde Dirk Vreugdenhil),
- Mobiliteit (gedeputeerde Klaas Ruitenberg).

In 2025 stonden er niet veel onderwerpen voor mobiliteit op de agenda. De gedeputeerde lijkt niet veel haast te maken op zijn dossiers. Toch zijn er een aantal belangrijke onderwerpen besproken, vooral op verzoek van Statenleden. Hieronder een inkijkje.

Doorkijk naar OV na 2040

Op verzoek van Volt heeft de provincie een sessie georganiseerd over het OV van de toekomst. De huidige visie van de provincie gaat namelijk maar tot 2040. Vanuit Volt wilden we weten hoe het college de rol van het openbaar vervoer ziet ná 2040. De gedeputeerde heeft toegezegd om hiermee aan de slag te gaan. Begin 2026 werd hiervoor een sessie ingepland. Helaas is het alleen ingestoken als inspiratiesessie voor Statenleden, en heeft de gedeputeerde er verder (nog) niets mee gedaan.

Onderzoek naar gratis OV

Op verzoek van een meerderheid van de Staten (inclusief Volt) heeft de provincie een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheid voor gratis busvervoer in Gelderland. Helaas is dit onderzoek heel beperkt uitgevoerd, er is namelijk alleen een variant uitgewerkt waarbij mensen met een inkomen onder het minimumloon altijd gratis met het OV kunnen reizen, volledig betaald door de provincie. Omdat de huidige coalitie hier geen voorstander van is, stond het onderzoek in eerste instantie niet eens op de agenda. Als Volt hebben we hierin het voortouw genomen zodat het onderzoek begin 2026 toch op de agenda kwam. Helaas was er geen ruimte (en wil) om bijvoorbeeld ook de mogelijke rol van gemeenten te bespreken of de pilots mee te nemen die in andere provincies worden gedaan rond goedkoper busvervoer. In 2026 proberen we dit opnieuw op de agenda te krijgen, samen met de PvdA.

Varen op vrijwilligers

Daarnaast hebben we ons ook in 2025 hard gemaakt voor het ondersteunen van vrijwilligersorganisaties. Via de Eurobabbel in Lochem (georganiseerd door Volt Achterhoek) kwam Vera in contact met schippers van de Berkelzomp. Dit zijn vrijwilligers die rondvaarten organiseren op de Berkel tussen Nederland en Duitsland. Zij vertellen hierbij veel over de (gedeelde) historie van het water(verkeer). Door nieuwe Europese regelgeving komen zij in het nauw, omdat de schippers aan veel hogere eisen moeten gaan voldoen. Zij varen echter alleen op plekken waar geen andere boten mogen varen. Volt heeft dit aangekaart bij de provincie, maar helaas vonden andere partijen dit geen onderwerp voor de provincie. Terwijl het toch gaat over het voortbestaan van een gemeentee overstijgende vrijwilligersorganisatie. De Berkelzomp heeft bij de Inspectie van Leefomgeving en Transport een verzoek tot uitzondering op de nieuwe vaarregels van de EU-wetgeving gevraagd. We hopen dat de inspectie hierin wil meedenken.

Provinciaal vervoersbedrijf

Een landelijke wetswijziging maakt het mogelijk voor provincies om het busvervoer weer in eigen hand te nemen. Op verzoek van Provinciale Staten is in Gelderland een onderzoek gestart om de voor- en nadelen in kaart te brengen van het in eigen beheer nemen van onderdelen van het busvervoer door de provincie. Denk bijvoorbeeld aan provinciale laadpleinen voor bussen of het in beheer nemen van de bussen zelf. In 2026 zou dit onderzoek klaar moeten zijn en kunnen we in gesprek over de wenselijkheid hiervan. Vanuit Volt Gelderland staan we er positief tegenover om onderdelen van het busvervoer in eigen hand te nemen. Het is nu al zo dat in heel Gelderland, Overijssel en Flevoland de bussen dezelfde naam en vormgeving hebben, zodat dit niet telkens aangepast hoeft te worden afhankelijk van waar en wanneer de bussen worden ingezet.

Digitale veiligheid

Naast mobiliteit is Vera ook druk geweest met een agendaverzoek over digitale veiligheid in de provincie. Omdat andere partijen (inclusief de griffie) dit onderwerp niet zo belangrijk vonden, heeft het lang geduurd voordat dit werd ingepland in de Statenagenda. In eerste instantie kregen we alleen een technische briefing met wat uitleg over hoe de provincie zelf omgaat met digitale veiligheid en alle regelgeving hieromheen. Na veel aandringen werd het agendaverzoek toch geagendeerd voor begin 2026. Uiteindelijk bleek dit best een goed moment, omdat de Amerikaanse president Trump in de tussentijd had bedreigd om digitale diensten af te sluiten voor Europese bedrijven en overheden bij een mogelijk conflict. Nu zijn alle partijen opeens erg geïnteresseerd in dit onderwerp.

David

Ons Statenlid David Eissens heeft drie portefeuilles in de Staten, namelijk de clusters:

- Financiën, Economie en Sport van gedeputeerde Helga Witjes,
- Natuur, Landbouw en Landelijk Gebied van gedeputeerde Harold Zoet,
- Erfgoed, Cultuur en Algemeen Bestuur van gedeputeerde Peter Drenth.

Afgelopen jaar heb ik in de eerste helft als fractievolger verschillende dossiers gevolgd en na de zomer de stap gemaakt naar het Statenlidmaatschap. In die periode heb ik aan uiteenlopende onderwerpen mogen werken. Hieronder licht ik de belangrijkste en meest interessante dossiers toe.

Natuurbranden

Samen met de Partij voor de Dieren hebben we een agendaverzoek ingediend over natuurbranden. Aanleiding daarvoor is de klimaatverandering en onder andere de heftige bosbranden in Californië, waar zelfs complete woonwijken in vlammen opgingen. Dat soort situaties willen we in Gelderland koste wat kost voorkomen. Uit gesprekken met experts leerden we dat het met de toenemende droogte niet realistisch is om natuurbranden volledig te voorkomen. Waar we wél invloed op hebben, is hoe groot en verwoestend zo'n brand wordt. Door het landschap slim in te richten en goed te beheren, kun je voorkomen dat een brand zich razendsnel uitbreidt. Dit wordt ook wel een 'vuurveerkrachtig' landschap genoemd. Volt heeft een toezegging gekregen dat de provincie hier in subsidies en overleggen actief ruimte voor gaat maken.

Oude bosgroeiplaatsen

Een dossier dat veel losmaakte, ging over de bescherming van oude bosgroeiplaatsen. Dit zijn bossen die vaak al meer dan 150 jaar oud zijn en een unieke biodiversiteit kennen. Juist doordat ze zo lang ongestoord hebben kunnen groeien, zijn ze van grote ecologische waarde.

Het voorstel van het college om deze bescherming deels af te bouwen, stuitte dan ook op veel weerstand, ook bij Volt. We hebben ons hier stevig tegen uitgesproken, omdat we vinden dat dit soort waardevolle natuur juist extra bescherming verdient.

Uiteindelijk heeft de coalitie toch besloten om de bescherming te verminderen. Daarbij ging het wat ons betreft niet alleen inhoudelijk mis, maar ook in de manier waarop het proces is verlopen. Om die reden heeft Volt steun gegeven aan een motie van afkeuring richting de gedeputeerde. Voor wie daar meer over wil lezen, verwijs ik graag naar het [uitgebreidere stuk](#) op onze website.

Kleine kerncentrales

In Gelderland wordt gekeken naar de rol van kleine kerncentrales, ook wel Small Modular Reactors (SMR's) genoemd. Volt staat open voor kernenergie en ziet het als een mogelijke aanvulling binnen de energiemix van de toekomst. Tegelijkertijd is dit dossier voor ons een kwestie van balanceren.

Aan de ene kant zien we dat sommige partijen kernenergie gebruiken als argument om nu minder vaart te maken met andere vormen van duurzame energie. Dat vinden wij onwenselijk: de energietransitie vraagt juist om inzet op meerdere fronten tegelijk.

Aan de andere kant hebben we kritisch gekeken naar de praktische randvoorwaarden. Ook kleine kerncentrales hebben bijvoorbeeld veel koelwater nodig. In provinciale rapporten werd dit als geen groot probleem bestempeld, mede doordat water uit gletsjers beschikbaar zou blijven. Maar juist die gletsjers staan onder druk door klimaatverandering. Daarom hebben wij scherp bevraagd of de aannames over waterbeschikbaarheid wel realistisch zijn, en wat dat betekent voor mogelijke locaties.

Keti Koti

Gelderland ondersteunt en faciliteert belangrijke herdenkingen zoals 4 en 5 mei. Tegelijk zijn er meer momenten die voor inwoners van grote betekenis zijn, zoals Keti Koti: de herdenking en viering van de afschaffing van de slavernij.

Volt vindt het belangrijk dat ook dit deel van onze geschiedenis blijvend aandacht krijgt. Gelderland heeft hier de afgelopen jaren al stappen in gezet en vervult daarin zelfs een voortrekkersrol ten opzichte van andere provincies. Dat waarderen we.

Tegelijkertijd zien we dat Keti Koti nog niet overal even zichtbaar is. Daarom hebben wij een motie ingediend om te onderzoeken hoe Keti Koti structureel en jaarlijks zichtbaarder kan worden gemaakt binnen de provincie.

Daarnaast hebben we tijdens een rondetafelgesprek gezien hoe waardevol zogenoemde Keti Koti-tafels kunnen zijn. Dit zijn bijeenkomsten waarin mensen met verschillende achtergronden met elkaar in gesprek gaan over het verleden en de doorwerking daarvan in het heden. Ze dragen bij aan begrip, bewustwording en verbinding. Daarom hebben wij aanvullend voorgesteld om deze tafels ook in Gelderland te organiseren. Dit komt in 2026 weer terug op de agenda.

Omgevingsdiensten

Omgevingsdiensten zijn organisaties die voor gemeenten en provincies milieutaken uitvoeren, zoals toezicht en handhaving bij bedrijven. Uit recente analyses blijkt dat deze diensten niet altijd robuust genoeg zijn om hun taken optimaal uit te voeren.

Een belangrijke vraag daarbij is of de schaal waarop ze opereren wel groot genoeg is. Kleinere organisaties hebben niet altijd alle specialistische kennis in huis. Daarom zien we dat omgevingsdiensten steeds vaker samenwerken of zelfs fuseren.

Sommige partijen pleiten voor één grote omgevingsdienst voor heel Gelderland. Volt kijkt hier iets genuanceerder naar. Voor ons staat niet de vorm centraal, maar de vraag of de dienst sterk, deskundig en toekomstbestendig is. De organisatie moet doen wat nodig is om haar taken goed uit te voeren.

Defensie

Defensie heeft met de hernieuwde opschaling van haar capaciteiten meer ruimte nodig. In Gelderland zijn al relatief veel defensie terreinen aanwezig, mede vanwege de beschikbare ruimte en natuurlijke omgeving. Verdere groei van defensie heeft ook impact op de gebieden rondom kazernes. Bij een slimme aanpak kan dit de voorzieningen in een regio versterken, maar het kan ook leiden tot overlast voor omwonenden. Volt kiest ervoor zich constructief en positief tot defensie te verhouden en wil dat de provincie meedenkt en actief zoekt naar koppelkansen, zonder dat overal automatisch een slaatje uit te moeten slaan. Omdat de uitbreiding van defensie als nationaal belang wordt gezien, kan in sommige gevallen worden afgeweken van reguliere vergunningstrajecten, bijvoorbeeld op het gebied van natuur en stikstof. Hier blijven wij scherp op, met name op de vraag of dit extra inspanningen vraagt van de provincie.

Algemeen

Werken in een Provinciale Staten met een rechts-conservatieve coalitie maakt het niet altijd eenvoudig om via meerderheden direct beleid te veranderen. Toch zijn er andere manieren om invloed uit te oefenen. Door kritische vragen te stellen, onderwerpen te agenderen en het gesprek te verbreden, kun je wel degelijk beweging creëren. Denk bijvoorbeeld aan thema's die anders minder aandacht krijgen, zoals digitalisering.

Daarnaast investeren we bewust in het opbouwen van een sterk netwerk, zowel binnen de politiek als daarbuiten. Door goed contact te onderhouden met andere partijen en met organisaties in het veld, versterken we onze kennispositie en

vergroten we onze invloed. Dat helpt niet alleen in het hier en nu, maar vormt ook een belangrijke basis voor de volgende statenperiode.

Elmar

Als een van onze zeer gewaardeerde fractievolgers maakt Elmar deel uit van de steunfractie. Zij volgt de gedeputeerden Ans Mol (Energie, Water en Leefomgeving) en Peter Drenth (Erfgoed, Cultuur en Algemeen Bestuur).

Ik ben halverwege het jaar van portefeuilles gewisseld met David. Toen David in de steunfractie zat ondersteunde hij Statenlid Vera op het dossier Energie, Klimaat en Milieu. Dat doe ik nu ook als steunfractielid, ook wel fractievolger genoemd.

Voor de zomer als Statenlid deed ik *Landbouw en Natuur, Financiën, Economie en Sport* (waar Dennis als fractievolger veel voorwerk voor deed) en *Cultuur, Erfgoed en Algemeen Bestuur* (ook daar deed Dennis veel voorwerk). Ik heb steeds mijn best gedaan om op uitnodigingen vanuit organisaties in Gelderland in te gaan. Dat kon ik beter dan de anderen omdat ik overdag meer tijd heb. Vaak was ik de enige vertegenwoordiging vanuit de Staten en dat werd erg gewaardeerd zowel door de organisatie als door de betrokken gedeputeerde.

Afgelopen jaar is eindelijk een besluit genomen over het 'Gelders Museum'. Het wordt namelijk geen museum, maar een centrale tentoonstelling en over de provincie verspreide tentoonstellingen over thema's uit de Gelderse geschiedenis. Daarvoor komt een ondersteuningsorganisatie en is geld beschikbaar gesteld. Dat was een besluit waar Volt helemaal achter stond. Het brengt meer dynamiek en ondersteunt zo de andere grotere musea in Gelderland. Een tentoonstelling organiseren kost namelijk veel tijd en geld.

In de loop van het jaar is het grote hangijzer voor Gelderland – het stikstofbeleid – verschoven van de gedeputeerde voor landbouw naar de gedeputeerde voor milieu. Sindsdien is er wel meer beweging op het dossier. Er zijn afroomregelingen gekomen bij veranderingen op een veebedrijf (intern salderen) en bij verkoop van een veebedrijf (extern salderen). De afgeroomde stikstofrechten worden deels gebruikt om PAS-melders te legaliseren. Dat betekent niet dat er dan extra uitstoot is, want deze bedrijven werden en worden nog steeds gedoogd. De rest wordt deels gebruikt voor belangrijke projecten en deels vernietigd. En er zijn stroken aangewezen rondom voor stikstof kwetsbare natuurgebieden, waar veel minder is toegestaan dan daarbuiten. Er komt nog meer beleid aan. Het spannende is of dit beleid samen genoeg is om Gelderland van het slot te halen. Dan moet immers de 'stikstofdeken' die over hele land ligt verminderen. Die stikstofdeken bestaat uit stikstof van buiten, d.w.z. Gelderse, Duitse en Nederlandse industrie en veehouderij en van het autoverkeer.

Met de voortgang van de energietransitie gaat het niet goed in Gelderland. Het college, de BBB en de andere radicaal-rechtse partijen (JA21, SGP, PVV, FvD) en

soms ook de VVD en het CDA zijn tegen de opwek van hernieuwbare energie op land en doen alles om windmolens en zonnevelden tegen te werken. Ze willen kleine kernreactoren in Gelderland, om te beginnen in Dodewaard. Volt is daar niet tegen, maar vindt dat ook vol moet worden ingezet op zon en wind. De reactoren staan er namelijk niet voor 2035 en tot die tijd blijven we maar CO2 uitstoten. Over ammoniak, het broeikasgas dat door runderen, schapen en geiten wordt uitgestoten, wordt al helemaal niet gepraat. Gelukkig neemt de veestapel ietsje af door het stikstofbeleid.

Er zijn weinig moties van ons aangenomen, maar we hebben wel een aantal toezeggingen van Gedeputeerde Staten gekregen. Dit zijn o.a. dat de begroting SMART wordt gemaakt; dat er een extra speerpunt voor de omgevingsvisie komt (naar aanleiding van het [Wennink rapport](#) is ook economie toegevoegd).

Bij dit college van GS is het moeilijk om een motie aangenomen te krijgen. Sommige fracties leggen zich erop toe om heel algemene nauwelijks wat zeggende moties te maken, die dan wel worden aangenomen. Daar zijn wij van Volt toch net iets te inhoudelijk voor. We vinden dan moties ook wat moeten voorstellen. Dan maar een afwijzing. Dan is het ook duidelijk waar iedereen staat.

Vera en Elmar hebben er een groot punt van gemaakt dat kadernota's te weinig voorstelden. De kaders waren zo algemeen geformuleerd dat GS in feite vrij spel had en geen verantwoording hoefde af te leggen. We hebben daarom tegen een aantal kadernota's gestemd waar we op zich niet tegen waren, maar die we onvoldoende vonden. Sindsdien hebben kadernota's (wat) meer inhoud.

Dennis

Dennis maakt net als Elmar deel uit van onze zeer deskundige steunfractie. Hij volgt gedeputeerde Helga Witjes (Financiën, Economie en Sport).

In 2025 is er op het FES-dossier inhoudelijk niet heel veel veranderd. Er zijn geen grote nieuwe besluiten genomen en er is vooral voortgebouwd op bestaande afspraken en kaders. Dat betekent echter niet dat het jaar stil is verlopen. Juist omdat er weinig grote koerswijzigingen waren, lag de nadruk op het scherp blijven volgen van de manier waarop beleid wordt ingericht en uitgevoerd.

Een belangrijk aandachtspunt dit jaar was het beïnvloeden en waar nodig bijsturen van “beleidskaders die vervolgens andere kaders beïnvloeden”. Een concreet voorbeeld daarvan is het programma Verbonden Partijen. Hierin staat centraal hoe de provincie omgaat met organisaties en samenwerkingsverbanden waarin zij zelf bestuurlijk deelneemt. Dat raakt direct aan de manier waarop ook rondom het FES wordt gestuurd en gecontroleerd. Vanuit Volt hebben we vragen gesteld over de rolopvatting van Gedeputeerde Staten: hoe sturend wil en kan het college zijn in dagelijkse besturen? Wanneer kiest GS voor afstand en wanneer voor actieve betrokkenheid? Door deze vragen consequent te agenderen, hebben we bijgedragen aan een duidelijker gesprek over governance en verantwoordelijkheid.

Daarnaast loopt er al langere tijd een bredere discussie over het stamkapitaal van het FES. Het gaat daarbij om vragen als: blijven we het kapitaal in stand houden, passen we indexatie toe en onder welke voorwaarden zetten we het in? In 2025 zijn hierover verschillende afwegingen gemaakt, maar nog zonder definitieve keuzes. Voor Volt is het belangrijk dat dit gesprek zorgvuldig wordt gevoerd, met oog voor de lange termijn. Het fonds moet ook in de toekomst kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van Gelderland. Dat vraagt om balans tussen nu investeren en het vermogen op peil houden.

Naast het inhoudelijke werk is er veel geïnvesteerd in aanwezigheid binnen relevante netwerken. We waren aanwezig bij bijeenkomsten in de provincie en ook daarbuiten, zoals de European Week of the Regions, de Grenslandkonferenz en de Metropoolregiodagen. Deze momenten zijn waardevol om contacten te onderhouden, informatie op te halen en invloed uit te oefenen buiten de formele vergadertafel om. Zeker bij een dossier als FES, waar regionale, nationale en Europese lijnen samenkomen, is dat van grote betekenis. In 2025 lag de nadruk daarmee vooral op positionering, beïnvloeding en het bewaken van de lange termijn.

Noël

Noël is onze derde en laatste fractievolger waarmee zij deel uitmaakt van onze zeer deskundige steunfractie. Zij volgt gedeputeerde Dirk Vreugdenhil (Ruimte, Wonen en Leefbaarheid).

Woningbouw onder druk

In 2025 stond binnen de portefeuille Ruimte, Wonen en Leefbaarheid vooral de woningbouwopgave centraal. De druk op de woningmarkt in Gelderland blijft groot, terwijl het realiseren van nieuwe woningen steeds ingewikkelder wordt. Factoren zoals stikstof, netcongestie, stijgende bouwkosten en beperkte capaciteit bij gemeenten spelen daarbij een grote rol. Bij netcongestie gaat het bovendien niet alleen om woningbouw. Ook bedrijven, bedrijventerreinen en de energietransitie vragen steeds meer capaciteit op het elektriciteitsnet. Daardoor ontstaat een bredere afweging tussen wonen, economie en energie-infrastructuur. Het afgelopen jaar maakte duidelijk dat goede plannen alleen niet genoeg zijn. Uiteindelijk bepalen vooral de randvoorwaarden of projecten daadwerkelijk van de grond komen. Vanuit Volt hebben we daarbij steeds benadrukt dat het gesprek niet alleen moet gaan over aantallen woningen, maar ook over de uitvoerbaarheid van beleid. Ambities zijn belangrijk, maar moeten wel realistisch zijn binnen de randvoorwaarden waar gemeenten en regio's mee te maken hebben.

Uitvoering van woondeals

Een belangrijk deel van het werk draaide om de uitvoering van de woondeals die met het Rijk en de regio's zijn afgesproken. De provincie ondersteunt gemeenten daarbij op verschillende manieren, bijvoorbeeld via versnellingsteams, kennisdeling en het versterken van uitvoeringskracht. Ook wordt gekeken naar andere manieren om sneller woningen toe te voegen, zoals het beter benutten van bestaande gebouwen door splitsen, optoppen of transformatie. Volt heeft in de Staten regelmatig aandacht gevraagd voor de vraag hoe deze afspraken in de praktijk uitwerken voor gemeenten. Daarbij hebben we benadrukt dat provinciaal beleid alleen effectief is wanneer gemeenten voldoende capaciteit en middelen hebben om plannen daadwerkelijk uit te voeren.

Leefbaarheid in dorpen en wijken

Naast woningbouw bleef ook leefbaarheid een belangrijk thema. De provincie ondersteunt initiatieven die dorpen en wijken sterker maken, onder andere via dorpdeals en samenwerkingen met bewonersinitiatieven. Tijdens het jaar hebben we vanuit Volt aandacht gevraagd voor de positie van kleinere dorpen en lokale initiatieven. Niet ieder dorp heeft dezelfde bestuurlijke of ambtelijke slagkracht, terwijl de behoefte aan ondersteuning juist daar groot kan zijn.

Monitoring en inzicht

Een terugkerend onderwerp was de vraag hoe goed we eigenlijk zicht hebben op de effecten van beleid. De provincie houdt veel cijfers bij over woningbouw en ruimtelijke ontwikkeling. Tegelijkertijd blijkt dat deze monitoring vooral gaat over aantallen woningen en minder over de kwaliteit van de leefomgeving of de ervaringen van bewoners. Volt heeft daarbij het belang benadrukt van goede en transparante monitoring. Sturen op cijfers is belangrijk, maar uiteindelijk moet ook duidelijk zijn wat ruimtelijke keuzes betekenen voor leefbaarheid, duurzaamheid en de kwaliteit van de omgeving.

Balans tussen ambitie en uitvoerbaarheid

In 2025 lag de nadruk daarmee vooral op het scherp volgen van de uitvoering van plannen en het bespreekbaar maken van de randvoorwaarden die nodig zijn om woningbouw daadwerkelijk mogelijk te maken. Voor Volt blijft het uitgangspunt dat beleid niet alleen ambitieus moet zijn, maar ook uitvoerbaar en toekomstbestendig. De uitdaging is om ambities voor woningbouw, zorgvuldig ruimtegebruik en leefbaarheid met elkaar in balans te brengen.

Jan

Jan volgt sinds eind 2025 gedeputeerde Peter Drenth (Erfgoed, Cultuur en Algemeen Bestuur). Hij heeft een deel van zijn verantwoordelijkheden voor administratieve handelingen overgedragen aan Livia.

Ik heb in de laatste cycli van het jaar met name aan twee onderwerpen gewerkt. Het eerste ging over het beleidskader *Vrijheid* en het programma *Vrijheid*. Het beleidskader dat voorlag, gaat eigenlijk vrijwel alleen over de herdenking van de Tweede Wereldoorlog en de bevrijding. Wij zien vrijheid als breder dan dat, en hebben een amendement om de titel te veranderen naar *Van Oorlog naar Vrijheid* dus ook ondersteund. Een motie om het programma *Vrijheid* door te trekken naar 2028 en 2029 zodat de deelnemende organisaties hun begrotingen beter kunnen plannen hebben wij ook ondersteund. Wij hebben in onze inbreng gesproken over het belang van internationale solidariteit. Het waren uiteraard ook (Europese) troepen (Polen, Britten) die onze provincie hebben helpen bevrijden aan het eind van de Tweede Wereldoorlog.

Het tweede onderwerp dat ik heb helpen voorbereiden ging over in projecten in de regio Foodvalley. Nadat het project World Food Center Experience niet doorging, waren er provinciale fondsen die wij als Staten in 2025 hebben herbestemd voor projecten in dezelfde regio. De regio Foodvalley staat voor een forse verstedelijkings- en werkgelegenheidsopgave voor de periode tot 2040. Voor Regio Foodvalley betekent dit de realisatie van circa 40.000 extra woningen. Deze groei – neerkomend op ongeveer één nieuwe woning per drie bestaande – brengt grote veranderingen met zich mee voor de maatschappelijke context en de leefomgeving. Hierbij is de regio op zoek naar de beste combinaties van wonen, economie, bereikbaarheid en (kwaliteit van de) leefomgeving. Wij vonden het als Volt logisch dat het geld dat vrijkwam na het stoppen van het World Food Center Experience niet is teruggevloeid naar de algemene middelen, maar opnieuw wordt ingezet voor de regio. Dat de inzet plaatsvindt rond station Ede Wageningen, een belangrijk knooppunt van kennis, mobiliteit en verstedelijking, juichen wij ook toe. Volt ziet de meerwaarde van investeringen in innovatie, start en scale ups en het ecosysteem rond Wageningen en Ede. Ruimte voor groei is nodig, zeker richting de schaa sprong van de regio. Wij vinden het belangrijk dat deze projecten niet alleen bijdragen aan economische groei, maar ook aan brede welvaart. Volt is uitgesproken voorstander van cultuur als fundament van een leefbare regio. In een snelgroeiende regio met een jonge bevolking zijn cultuur, ontmoeting en talentontwikkeling geen bijzaak. Wij hebben wel een opmerking gemaakt over dat veel projecten al in voorbereiding of zelfs deels gestart zijn, terwijl Provinciale Staten nu pas worden gevraagd om te reageren.

Jur

In het afgelopen jaar hebben we verder gewerkt aan een sterkere en herkenbaardere communicatie van de fractie. Via onze online kanalen (met name LinkedIn, Instagram en onze website) zetten we in op meer zichtbaarheid en proberen we leden meer te betrekken.

Kijkend naar de communicatiekanalen die de fractie het afgelopen jaar heeft ingezet, springt vooral de ontwikkeling op LinkedIn in het oog. Zowel het bereik als het aantal volgers nam daar sterk toe. In één jaar tijd is het aantal volgers op LinkedIn bijna verdubbeld naar 532 volgers, waarmee Volt op plek 2 staat van de meest gevolgde partijen in de Provinciale Staten van Gelderland. Ook het interactiepercentage, dus het percentage mensen dat op onze berichten reageert, liket, deelt of erop klikt is met 3,7% goed te noemen. Ter referentie: alles tussen de 1 en 4 procent is goed, alles daarboven uitzonderlijk.

Daarnaast is er een communicatiestrategie ontwikkeld waarin de thema's die voor de fractie belangrijk zijn, zoals Europese samenwerking, digitalisering en de energietransitie, meer als rode draad door onze communicatie heen lopen. Om onze inzet en groei beter te kunnen volgen, zijn voor het komende jaar ook concrete KPI's vastgesteld.

Op Instagram liggen er, vergeleken met andere partijen, nog duidelijke kansen om verder te groeien in het aantal volgers en bereik. Het aantal volgers is het afgelopen jaar met slechts 100 gegroeid naar 333. Tegelijkertijd is te zien dat ook op Instagram het interactiepercentage sterk is. In de laatste maanden van 2025 lag dit rond de 6%. Op Instagram ligt het interactiepercentage sowieso iets hoger dan op LinkedIn; hier moet je uitgaan van een normaal percentage van tussen de 4 en 6%. Tijdens de Tweede Kamerverkiezingen in oktober 2025 was er sprake van een duidelijke groeiversnelling in bereik. Toen bereikte de content van ons Volt Gelderland-account ruim 20.000 mensen in één week.

Verder hebben we ook een publicatie in de krant de Gelderlander gekregen over het vertrek van Elmar Theune als fractievoorzitter en Statenlid. Eén van de KPI's is om vaker in de regionale media te komen. Ook hier zijn we mee aan het werk.

Voor het komende jaar willen we deze lijn verder doorzetten door onze communicatiestrategie verder bij te schaven en onze zichtbaarheid te vergroten.

Werkbezoeken

Gedurende het politieke jaar van de Volt-fractie in Gelderland hebben we verschillende evenementen bezocht en werkbezoeken afgelegd. Onze eigen fractie organiseerde zelf een deel van deze werkbezoeken en presentaties. De griffie van de Provinciale Staten organiseerde - als deel van een informerende bijeenkomsten - andere bezoeken. Wij zijn inmiddels in alle uithoeken van de provincie geweest. Wij geven geen uitputtend overzicht van werkbezoeken, maar wij pikken er drie uit.

Deze gesprekken maakten één ding duidelijk: provincie en gemeente moeten samen keuzes (durven) maken om uitdagingen op het gebied van de landbouw, energie, mobiliteit en economie aan te pakken. Samen bouwen we aan een duurzaam en toekomstbestendig Gelderland! ❤️

Werkbezoek Wageningen University & Research (WUR)

De fractie bracht een werkbezoek aan Wageningen University & Research (WUR), waar we samen met de wethouder van onderwijs en meerdere vertegenwoordigers van de universiteit spraken over de betekenis van WUR voor de regio en de rol die de universiteit speelt op het gebied van innovatie en kennisontwikkeling.

Na het gesprek volgde een rondleiding over de campus, met speciale aandacht voor de startups die daar gevestigd zijn. De middag werd afgesloten met een bezoek aan de Flora-groep, die werkt aan zuivelvervangende smeersels zoals margarine. Een mooi voorbeeld van innovatie voor een duurzamer voedselsysteem.

Europese Week van de Regio's en Steden

Eind oktober waren Dennis Uenk en David Eissens in Brussel voor de European Week of Regions and Cities. Tijdens deze week komen volksvertegenwoordigers uit heel Europa samen om te spreken over de toekomst van Europa. Het centrale thema dit jaar: de kansen voor jonge mensen om zich in hun eigen regio te ontwikkelen, met voldoende economische en sociale perspectieven.

David Eissens volgde onder meer sessies over de economie en de situatie aan de oostgrens van de EU. Opvallend was dat grensregio's met Rusland zich niet laten leiden door angst, maar juist investeren in hun eigen ontwikkeling en toekomst.

Daarnaast was er volop ruimte voor uitwisseling met vertegenwoordigers uit andere EU-landen, die vaak tegen vergelijkbare uitdagingen aanlopen, zoals wonen en energie. Tijdens deze pan-Europese bijeenkomsten van Volt ga je in gesprek met Volters uit andere landen, zoals Duitsland, om van elkaar te leren, best practices te delen en samen te werken aan oplossingen die nationale grenzen overstijgen.



Circulair Gelderland

Met een delegatie van de Gelderse Staten was Elmar bij het Circulair Centrum Nederland en bij de voorloper in circulair bouwen: Lagemaat.

Lagemaat is een van de grote sloopbedrijven in Nederland en is buitengewoon innovatief bezig. Zij zijn op dit moment in staat om een gebouw uit elkaar te halen en het ergens anders weer op te bouwen.

Ook kan Lagemaat een gebouw demonteren en de materialen hergebruiken. Voor materialen die niet bruikbaar zijn in de reguliere bouw, ontwikkelt Lagemaat

nieuwe toepassingen. Buitengewoon boeiend. Jammer genoeg durven de grote bouwers er nog niet aan en slechts enkele architecten willen ermee aan de slag.

Elmar: "Dit is echt een transitie die nog aan het begin staat. Daarom is ook het Circulair Centrum Nederland opgericht, om de overgang naar circulair bouwen te versnellen. En dat gaat zeker lukken!"

Toekomst van het OV in Gelderland

Begin juni reisde Vera af naar Doetinchem voor een werkbezoek over de toekomst van het openbaar vervoer in onze provincie.

Omdat er de komende jaren veel woningen bijkomen, groeit ook het aantal mensen dat zich moet verplaatsen. Om te voorkomen dat iedereen in de auto stapt, wil de provincie Gelderland fors investeren in het openbaar vervoer. Er komen nieuwe trein- en buslijnen bij, en bestaande verbindingen gaan vaker rijden. Deze uitbreiding wordt stapsgewijs uitgerold tot 2040.

Tijdens het bezoek namen Vera en andere Statenleden ook een kijkje bij de werkplaats van vervoerder Arriva Nederland, waar elektrische en waterstofbussen worden onderhouden. Goed nieuws: in de regio Achterhoek-Rivierenland gaan er straks 20% méér bussen rijden dankzij een nieuwe concessie. Daarnaast komen er bushokjes in tientallen Gelderse plaatsen die nog nooit eerder een bushalte hebben gehad.

Doe ook mee!

Iedere Statenvergadering is online live te volgen. Je kunt vergaderingen van de Provinciale Staten [hier](#) vinden,. Je vindt hier ook de agenda met een overzicht van zowel eerdere Statenvergaderingen als van de volgende vergaderingen en evenementen van de Provinciale Staten.

Het is enorm interessant om mee te denken met de provincie. Maar hoe maak jij jouw ideeën, mening of zorgen kenbaar? Er zijn meerdere manieren om aan dit democratische proces deel te nemen. Kijk vooral naar de mogelijkheden via [deze link](#).

Daarnaast zijn wij als fractie zeker bereid om Volt-leden op het Provinciehuis in Arnhem te verwelkomen. Stuur ons een [e-mail](#), dan kijken wij met je mee om daar een goed moment voor te vinden!

Moties en amendementen

Wij hebben in 2025 vanuit de Volt-fractie in totaal 22 moties en 7 amendementen ingediend. Het overzicht van deze moties en amendementen vind je hieronder. Daarnaast waren wij mede-indieners bij nog veel meer moties en amendementen van andere partijen. Moties die wij introkken, werden meestal ingetrokken omdat wij een toezegging van de gedeputeerde hadden dat hij of zij aan de slag ging met waar wij toe opriepen in onze motie, of omdat Gedeputeerde Staten met meer informatie kwam waardoor de motie niet langer nodig bleek.

Nummer	Type	PS-datum	Onderwerp	Motie/Amendement	Resultaat
25M41	Motie	28-05-2025	Motie Budget voor onrendabele top sociale woningbouw	Motie Budget voor onrendabele top sociale woningbouw	ingetrokken
25M116	Motie	12-11-2025	Varen op vrijwilligers	Varen op vrijwilligers	verworpen
25M51	Motie	01-07-2025	Inventarisatie aandachtsgroepen	Inventarisatie aandachtsgroepen	ingetrokken
25M140	Motie	15-12-2025	Zorgvuldig ontwikkelen zorgvuldig beschermen	Zorgvuldig ontwikkelen zorgvuldig beschermen	verworpen
25M133	Motie	17-12-2025	Anticipeer op uitspraak Ctgb aangaande PFAS houdende bestrijdingsmiddelen	Anticipeer op uitspraak Ctgb aangaande PFAS houdende bestrijdingsmiddelen	ingetrokken
25A8	Amendement	19-03-2025	De Gelderse economie verdient ook aandacht	De Gelderse economie verdient ook aandacht	aangenomen
25A17	Amendement	19-03-2025	Definiëren aandachtsgroepen wonen	Definiëren aandachtsgroepen wonen	aangenomen
25M65	Motie	02-07-2025	Iedereen naar het Gelders museum	Iedereen naar het gelders museum	verworpen
25M4	Motie	05-02-2025	Handhaven op stroperij van wolven	Handhaven op stroperij van wolven	verworpen
25M86	Motie	24-09-2025	Bescherm én bespaar grondwater: veranker waterbesparing in vergunningen	Bescherm én bespaar grondwater veranker- waterbesparing in vergunningen	verworpen
25A45	Amendement	16-12-2025	Evaluatie grondbeleid	Evaluatie grondbeleid	verworpen
25A44	Amendement	12-11-2025	Natuureducatie als flankerend beleid	Natuureducatie als flankerend beleid	verworpen
25M114	Motie	12-11-2025	Een Hartveilig Gelderland	Een hartveilig Gelderland	ingetrokken
25M135	Motie	17-12-2025	GS neem verantwoordelijkheid voor de RES'en	GS neem verantwoordelijkheid voor de RES'en	verworpen
25M64	Motie	02-07-2025	Stroom voor bedrijven en woningen	Stroom voor bedrijven en woningen	verworpen
CONCEPT	Motie	29-01-2025	Maak samenwerking in mestvergisting mogelijk	Conceptmotie Volt - Maak samenwerking in mestvergisting mogelijk	

25M34	Motie	16-04-2025	Samenwerken vraagt om ruimte en vertrouwen	Samenwerken vraagt om ruimte en vertrouwen	verworpen
25A24	Amendement	16-04-2025	Circulariteit als sturend principe	Circulariteit als sturend principe	verworpen
25M47	Motie	28-05-2025	Voldoende koelwater in zoekgebieden	Voldoende koelwater in zoekgebieden	verworpen
25M66	Motie	02-07-2025	Digitale veiligheid	Digitale Veiligheid	ingetrokken
25M115	Motie	12-11-2025	Vele kleintjes maken één grote	Vele kleintjes maken één grote	ingetrokken
25A43	Amendement	12-11-2025	Natuurlijk, sneller bouwen	Natuurlijk, sneller bouwen	ingetrokken
25M123	Motie	12-11-2025	Natuurlijk, sneller bouwen	Natuurlijk, sneller bouwen	verworpen
25M132	Motie	17-12-2025	Ruim Roundup op	Ruim Roundup op	ingetrokken
25M139	Motie	15-12-2025	Waarborg de bescherming van oude bosgroeiplaatsen door gemeenten	Waarborg de bescherming van oude bosgroeiplaatsen door gemeenten	verworpen
25M136	Motie	15-12-2025	Oude bosgroeiplaatsen zorgvuldig beschermen en gebiedsgericht benutten	Oude bosgroeiplaatsen zorgvuldig beschermen en gebiedsgericht benutten	verworpen
25M137	Motie	15-12-2025	Behoud Oude Bosgroeiplaatsen buiten N2000 en GNN	Behoud Oude Bosgroeiplaatsen buiten N2000 en GNN	verworpen
25M108	Motie	12-11-2025	Meer geld voor biodiversiteit en landschap	Meer geld voor biodiversiteit en landschap	aangenomen
25A40	Amendement	12-11-2025	Beleidskader Land- en tuinbouw	Beleidskader Land- en tuinbouw	aangenomen